

Deelnemende ondernemers blikken terug en vooruit

TOP-opleiding geeft je net dat extra zetje

Sinds begin dit jaar volgen 19 ondernemers het Telers Ondernemerschap Programma (TOP).

Twee van hen leggen uit waarom ze zich aangemeld hebben, hoe het tot nu toe verloopt en wat hun verwachtingen zijn.

CAROLINE VAN ASSCHE, VAKREDACTEUR FRUITTEELT, CVASSCHE@NFOFRUIT.NL

Johan Elenbaas uit Lewedorp volgt de TOP-opleiding omdat hij wil leren de juiste ondernemerskeuzes te maken. Ook wil hij zich verder ontwikkelen op persoonlijk vlak. Sinds hij in 2012 van school kwam, werkt hij op het bedrijf waar zijn vader en oom 18 jaar geleden begonnen met de teelt van zoete kersen. "Inmiddels omvat ons kersenareaal 9 hectare. Het grootste deel gaat via The Greenery naar de retail. Daarnaast verkopen we een deel in onze Landwinkel en een deel via huisverkoop. We kunnen vast nog wel een aantal jaren vooruit, maar over tien jaar willen we nog steeds een rendabele kersenteelt hebben. Daartoe moeten we nu wel de juiste keuzes maken.

We lopen al een poosje rond met ideeën om onze Landwinkel uit te breiden. Na gesprekken met mijn coach van de opleiding, enig rekenwerk en overleg met mijn vader en oom, hebben we besloten om dat daadwerkelijk te gaan doen. De TOP-opleiding gaf ons daarvoor net dat extra zetje. Dat geldt ook voor een idee op het gebied van afzet. Daarover heb ik het alleen met de coach gehad en niet in de groepsbijeenkomst, want ik wil niet dat een ander met dat idee aan de haal gaat voordat we het zelf helemaal uitgewerkt hebben", legt Johan uit.

Op onderdelen

Ook heel verhelderend vond Johan het inzicht in de winstgevendheid van verschillende bedrijfsonderdelen. "Die onderdelen kun je kiezen op productniveau, dus in ons geval bijvoorbeeld kers, appel of peer, maar ook op klantniveau, bijvoorbeeld afzet direct aan consumenten, groothandel of andere afnemers. Sommige bedrijfsonderdelen scoren altijd goed; die moet je koesteren. Andere scoren matig of zijn zelfs verliesgevend; daarvan moet

je de oorzaak zien te achterhalen en leren in te schatten of de winstgevendheid nog gaat verbeteren. Risicospreiding is daarin een sleutelwoord. Een ondernemer moet altijd op meerdere paarden wedden, ofwel op productniveau dan wel in de afzet."

Erg te spreken is Johan over de persoonlijkheidstest. "Iedereen kent wel zo'n beetje zijn zwakke en sterke punten,

Johan Elenbaas: 'Over tien jaar willen we nog een rendabele kersenteelt hebben.'

maar in de opleiding was er ook aandacht voor hoe je een gesprek aangaat en voor communicatiestijlen. Zelf ben ik altijd vrij direct en ga ik meteen op mijn doel af, maar dat is niet altijd de beste methode. In de cursus leer je aanvoelen bij welk type mensen je best direct to-the-point kunt komen en bij welk type mensen het verstandiger is om iets meer interesse te tonen in wat de ander bezighoudt."

"Voor aansturen van personeel is dat belangrijk", vindt Johan. "Soms kun je meteen aan de slag en voordoen hoe iets uitgevoerd moet worden, andere keren kun je beter eerst uitleggen wat de reden is van de werkzaamheden of even een praatje maken met de werknemer. Ik vond de persoonlijkheidstest zo nuttig, dat mijn vader besloot om dit onderdeel ook te doen. Daarna hebben we samen nog één coachsessie gevolgd om elkaar beter te begrijpen, goed weten van elkaar wat we afzonderlijk willen en wat onze gezamenlijke ambities zijn.

Nieuwbouw

Ton van den Brink heeft een middelgroot fruitteeltbedrijf (peren en appels) en dienstverlenend bedrijf dat bestaat uit een koelbedrijf en een sorteer- en pakstation in 't Goy. Momenteel bouwt hij een ammoniak-bewaarcomplex van 4 miljoen kilo met de modernste technieken dat voldoet aan de hoogste eisen. De totale bewaarcapaciteit wordt daarmee 11 miljoen kilo. Van den Brink heeft de ambitie om een belangrijke rol te vervullen voor telers en handelsbedrijven die hun fruit willen laten koelen. "Dat is meteen ook wat me heel erg bezighoudt: de nieuwbouw zal op 15 augustus klaar zijn voor het eerste fruit en ik moet nieuwe koelcontracten kunnen afsluiten voor de nieuwbouw. Dat gaat overigens wel lukken", verwacht hij, "want er is voldoende belangstelling, zeker nu er na een vorstjaar toch een grotere oogst verwacht wordt.

In de loop der jaren heeft ons bedrijf zo'n groei doorgemaakt, dat ik vind dat ik zelf tekort begin te schieten op gebied van management, communicatie en wet- en regelgeving. Daarom investeer ik nu ook bewust in mezelf. Door deel te nemen aan het TOP-programma, wil ik mijn bedrijf beter kunnen aansturen. Je moet soms als een vreemde tegen je bedrijf aan kijken."

Nu hij midden in de cursus zit, merkt hij dat de een-op-een-sessies verrijkender zijn dan de groepsbijeenkomsten. "Deze sessies zijn confronterend, maar dat moet ook, anders heb je er niets aan. Je gaat de diepte in op je eigen bedrijf en ze zijn echt toekomstgericht. Ik heb er onder andere van geleerd dat ik meer dingen bij mijn medewerkers moet neerleggen in plaats van alles gauw even zelf proberen op te lossen. Ik ben van nature nogal perfectionis-

Ton van den Brink: 'De sessies zijn confronterend, maar dat moet ook, anders heb je er niets aan.'

tisch en kan helemaal niet tegen gemakzucht. Nu ik meer overlaat aan mijn team, merk ik dat dat hun activeert en het maakt hun meer deelgenoot van het bedrijf. Samen sta je sterk."

Geen pasklare oplossing

"Het grootste gemeenschappelijke probleem van de deelnemers aan de cursus is de verkoop van het fruit", stelt Van den Brink. Het is een steeds terugkerend onderwerp in de cursus. Echter wie denkt dat TOP daar een pasklare oplossing voor heeft, komt bedrogen uit. "In deze cursus moet je zelf de oplossingen aandragen en dan is het maar net waar je voor kiest", legt Van den Brink uit.

Overigens vindt de ondernemer uit 't Goy dat een cursusgroep beter uit gelijkgestemde deelnemers kan bestaan. Hij is de enige deelnemer in zijn groep die naast een teeltbedrijf ook koeling en een sorteer- en pakstation heeft. ●

De NFO nam samen met de Rabobank het initiatief voor het Telers Ondernemerschap Programma (TOP).

De Ondernemerschap Academy verzorgt de TOP-opleiding, die een half jaar duurt. De eerste groep van 19 deelnemers is nu bijna klaar met de opleiding.

In het najaar gaat de opleiding opnieuw van start. Aanmelden is nog mogelijk.